

Kjenn din grasavling på skiftenivå

Grovfôrøkonomi: Avlingsregistreringer og analyser av husdyrgjødsel vil bidra til mer optimal gjødslingsplan og bedre økonomi.

Skrevet av: karin.hansen.narland@nlr.no

Grovfôrproduksjonen er den største og viktigste innsatsfaktoren i både melk- og kjøttproduksjon. Skal vi i dag lykkes med gode økonomiske resultater er vi avhengig av at vi klarer å produsere mye grovfôr med rett kvalitet til en rimelig pris.

Gode avlinger krever velstelt jord og som oftest en jevn fornying av enga. Det samme gjelder for kvaliteten av fôret. Vi må sørge for at enga består av yterike grasarter med god innhold av næringsstoffer og god smakelighet. Å vedlikeholde jorden samt fornying av eng er et kontinuerlig arbeid som også har en kostnad og som alltid vil bli veid opp mot forventet merutbytte.

Foruten avling og kvalitet så kan vi vurdere om vi produserer vårt grovfôr på en økonomisk optimal måte.

Grovfôrkostnadene består av variable kostnader og faste kostnader. De variable kostnadene omfatter gjødsel, kalk, såfrø, plantevernmidler, ensileringsmidler, evt. plast mv. De faste kostnadene er knyttet til maskin-kostnadene samt leie av jord. En oversikt over nøkkel-tall i Rogaland basert på et stort antall gårdsbruk i hele fylket viser at de variable kostnader i gjennomsnitt utgjør ca 350-450 kr/daa og maskinkostnadene utgjør 1.000-1.500 kr/daa. Begge tall dekker over enda større variasjoner og kan utgjøre store forskjeller på det øko-nomiske resultat.

Registrering av arbeidsoperasjoner gir oversikt

Skal en forbedre sitt resultat kan det derfor være lurt å analysere sin produksjon og til stadighet være på jakt etter mulige forbedringsområder. Det kan være noe å hente både på de variable kostnader og på maskin-kostnader. Blant de variable kostnader utgjør mineralgjødsel for mange den største enkeltpost og typisk 250-300 kr/daa. Da er det viktig at en gjødsler optimalt til plantenes behov. For mye gjødsel vil være bortkastet og være et rent tap. For lite gjødsel kan gå ut over avling og vil også gi et tap. For mye av et enkelt næringsstoff vil som regel også være et tap i tillegg til at det kan være et miljøproblem. At en treffer så godt som mulig skal gjødslingsplanen sørge for. Men her er det flere fallgruver:

Forventet avlingsnivå styrer gjødsling

Avlingsmengde er en viktig faktor for å fastsette behovet for N, P og K. Bommer vi med 20% i vurderingen av avling, bommer vi tilsvarende i forhold til gjødsling. Hvis vi bommer med eks. 60 kr/daa på 300 daa utgjør det et tap på 18.000 kr. Som oftest blir avlingen vurdert ut fra alder på eng, høyde over havet, jordart og grasarter, men bare sjelden ut fra faktisk registrert avling. Registrering av avling trenger ikke å være vanskelig. Der det presses rundballer, trenger en bare å notere antall rundballer samt anslå tørrstoff-prosent. Kjøreren en lass hjem til silo, kan en telle lass i stedet. Når en gjør dette på hele bruket vil en etter hvert få en god oversikt over avlingene på de enkelte skifter. Dette vil også hjelpe til å anslå avlingsnivå for kommende sesong og dermed sikre en mer presis og økonomisk optimal gjødsling.

Verdien av husdyrgjødsel

Som oftest tar en utgangspunkt i normverdier på hus-dyrgjødsel. Dette trenger ikke å være feil, men føring, sammensetning av store og små dyr og vanntilsetning vil likevel kunne påvirke innholdet. En representativ prøve fra godt omrørt husdyrgjødsel vil kunne bidra til at vi får mer presise tall og dermed også en mer presis beregning av behovet for mineralgjødsel. Når det gjelder husdyrgjødsel bør en også telle lass og sjekke om en faktisk kjører ut de mengdene pr. daa som en har planlagt. Når vi lager gjødslingsplaner er det ganske vanlig at antall kubikk stemmer dårlig med den anslåtte mengden i gjødselkjelleren. Å ha data for arbeids-operasjoner kan også være svært nyttig dersom en vurderer å endre mekaniseringslinje.

Å kjenne avlingsnivået gir presisjon og kunnskap

Å kjenne avlingsnivået på skiftenivå vil være nyttig i forhold til å prioritere fornying.

Presisjonslandbruket har vært under utvikling i mange år. Det finnes i dag utstyr som kan måle både vekst og avling og å gjødsle optimalt utfra dette. Foreløpig har dette ikke blitt brukt noe særlig innen grovfôr.

Å registrere avling på skiftenivå og bli mer presis med gjødslinga kan en også se på som en form for presisjonslandbruk og det er mulig å oppnå uten store investeringer. Man kan gjøre sine notater på mange måter. Det viktigste er at en finner et system, der en får gjennomført det. Det finnes enkle verktøy til å registrere disse data og vi vil komme tilbake og foreslå noen av disse før vekstsesongen.